

ВОЈНА ГИМНАЗИЈА

40 година

Од оснивања, далеке 1970. године, Војна гимназија представља елитну образовну установу, не само по изванредним успесима, постигнутим у школовању генерација и генерација будућих војних старешина, већ и по незаобилазној васпитно-образовној улози, коју та школа никада није занемарила. Та улога, уосталом, остала јој је у аманет, још од времена када се називала Гимназија краља Александра.

Већ четири деценије ученици Војне гимназије одрастају живећи на релацији између Интерната и школске зграде на Топчидерској звезди. Свакодневно прелазећи око два километра, од Хумске до Улице Петра Чајковског, ходећи поред Музеја 25. мај и кроз Хајд парк, некадашњи дечаци и заљубљеници у војни позив неприметно постају одважни, самоуверени и амбициозни људи, одлучни да на различитим одговорним дужностима досањају своје дечачке снове.

Начелник Војне гимназије пуковник мр Милан Стевић

Богатство војске и државе

Савремени тренутак Војне гимназије, углед и реноме који поседује и одржава у образовном систему Војске Србије, понос који изазива кад год и где год да се помене, не само међу њеним бившим ученицима, већ и много шире, резултат је њених 40 година. Четири деценије несебичних прегнућа њених професора, врсних педагога који су умели и хтели да се саживе са ученицима, којима су несебично предавали своје знање. Сudeћи по ентузијазму садашњег начелника Војне гимназије пуковника мр Милана Стевића и његових најближих сарадника, традиција се наставља. Војна гимназија управо улази у најбоље године, четрдесете...

ослодине пуковниче, Војна гимназија је већ четири деценије циљ најбољих основаца из Србије и негдашње Југославије, заљубљеника у војни позив и будућих официра. Од оснивања она представља елитну војну школу у којој су несташни дечаци постајали зрели и одговорни младићи. Ниједног тренутка Војна гимназија није губила васпитну, педагошку улогу, коју су друге школе с временом занемариле. Да ли је то разлог њеног огромног угледа у Србији?

– До сада је кроз Војну гимназију прошло готово осам хиљада ђака, од којих је

матурирало око 80 одсто. Критеријуми за упис у нашу школу увек су били веома високи, што нам је омогућавало да постигнемо врхунске резултате у образовању будућих питомаца, студената и кадета Војне академије, како су се све звали током минуле четири деценије. Квалитетно осмишљени наставни планови и програми, храбро дограђивани и усклађивани са захтевима времена и несебично залагање професора Војне гимназије да са својим ученицима постигну што бољи успех, допринели су остваривању изузетно амбициозних циљева у образовању и васпитању генерација наших ученика. Али, оно што је у основи оствареног успеха, свакако је свакодневни, упорни васпитни рад кога се наши професори нису одрекли ни једног тренутка. Ни у најтежем периоду, кад су били суочени са гашењем школе, професори нису заборављали улогу педагога, првог коме ће се ученици обратити за помоћ и савет. Највише бриге о ученицима су водили разредни професори и начелници класа, али у том, педагошком раду, нису заостајали ни други професори, па и остали запослени у Војној гимназији и интернату.

□ *Интернатски живот је особеност Војне гимназије, важна карика у васпитно-образовном процесу који се ту реализује. Какви су услови живота и рада у познатом здању крај Партизановог стадиона?*

– Интернат у Хумској изграђен је крајем седамдесетих година за потребе смештаја ученика Војне гимназије, капацитета око 700 кревета. У њему постоји сва неопходна инфраструктура за нормалан живот и рад ученика, као што су ученички ресторан, амбуланта, спортски центар са спољним теренима, ученички клуб, берберница, интендантски сервис и други садржаји. Наставна материјална база омогућује квалитетну реализацију наставног процеса. У школи имамо 26 учионица, два кабинета, две лабораторије, биоскопску салу и свечану салу, а у спортском центру у интернату постоје велика сала, гимнастичка сала, сала за борење, фудбалски, рукометни и кошаркашки терени. Поседујемо и електронски дневник, тако да родитељи могу пратити оцене деце на Интернету, без доласка у школу. Слободно се може рећи да су услови за живот и рад у школи и интернату веома квалитетни, што нас, такође, препоручује у процесу регистрације код Министарства просвете. Очекујемо да се до краја године Војна гимназија верификује у средњошколском образовном систему Србије, као једна од гимназија општег смера с којима смо у потпуности ускладили наставни план и програм.

□ *Оно што Војну гимназију издваја од других, сличних, школа у цивилству и поред идентичног Наставног плана и програма, свакако су посебни облици наставе. Некада их је било много више?*

– Наш ученик током школовања у Војној гимназији има прилику и обавезу да научи да скија и плива, али и да стекне основна знања о војном позиву. Основна војна обука започиње управо овде, у Војној гимназији. У периоду прилагођавања наши ученици навикавају се на живот у колективу, на обавезе и одговорности које такав живот подразумева. Много пажње поклањамо и традицији нашег народа, обилазимо културно-историјске

Посебни облици наставе

Вероватно ниједно подручје активности у Војној гимназији није допринело њеној популарности као што су то посебни облици наставе.

– Управо они и богатство ваннаставног образовног рада издвајали су ову школу у односу на школе у грађанству – каже начелник Војне гимназије пуковник мр Милан Стевић. – Колики значај му се придавао говоре и број и временска димензија тих активности. У најбољим данима од тих активности у Војној гимназији су реализоване: обука у скијању, два летња логоровања (за другу и трећу годину школовања), обука у вожњи, наставна екскурзија и наставне посете и преживљавање у природи. Ваздухопловни смер имао је још падобранску обуку и селективно летење.

У току четворогодишњег школовања само општи смер тим облицима посвећује 90 наставних дана, што је око 10 посто наставног времена уопште. Васпитни ефекти овако организоване наставе су изразити и незаменљиви а у неким аспектима, у односу на образовне циљеве, и једино могући.

споменике, посећујемо многобројне културне манифестације. Наравно, незаобилазне су и посете јединицама Војске Србије, у којима ученици наше школе могу да виде како се живи и ради у трупи, какав је њихов будући позив.

□ *Отварање Србије према свету и јачање међународне војне сарадње са другим земљама и армијама омогућило је да се ученици Војне гимназије школују и у иностранству. Каква су њихова искуства?*

Неколико ученика који су завршили Војну гимназију наставили су школовање на

војним академијама страних земаља. Тренутно се наши некадашњи ученици образују у САД, Италији и Грчкој. Имамо информације да су наши некадашњи ученици и у иностранству међу бољим студентима, баш као што су то и у нашој војној академији. Позната је ствар да су ученици Војне гимназије редовно међу најбољима у Академији, како по стручном знању, тако и по војничкој изграђености.

□ *Особеност Војне гимназије је често усклађивање наставних планова и програма и непрекидно прилагођавање другим захтевима времена. Може ли се, стога, рећи да је процес реформе и трансформације Војске у Војној гимназији прошао безболније него у другим установама и јединицама?*

– Припадници Војне гимназије су свесни чињенице да је реформа нужна и неминовна, у складу са захтевима времена и реформама Министарства одбране и Војске Србије. На пољу реформи Војне гимназије, последњих година смањен је број наставника и ученика, прихваћен Наставни план и програм Министарства просвете и покренут процес верификације школе у Министарству просвете. У том смислу, наша школа је укључена у све ваннаставне активности Министарства просвете на средњошколском нивоу.

□ *Током протекле четири деценије Војна гимназија је, неизбежно, имала периоде успона и падова. Била је, својевремено, и пред гашењем. Да ли је та опасност сада далеко од Војне гимназије?*

– Рационализација Војске и војног образовног система претила је да се одрази и на будућност Војне гимназије. Ипак, наша школа и њени резултати увек су били јачи од појединачних мишљења и захтева да се угаси. Потребно да се у једној оваквој школи средњошколског нивоа припремају будући кадети, будући официри, остаје и даље, тако да мислим да нема опасности од гашења гимназије. Напротив, мислим да се може закључити да постоје услови да Војна гимназија остане школа од националног значаја, да се отвори и за цивилне структуре и да се у њој школују деца из целе Републике, која би наставила школовање у Војној академији, али и на факултетима Београдског и других универзитета. Војна гимназија је доказала да представља богатство војске и државе, бренд којим се можемо поносити. ■

Гимназија

Александра Првог

На Топчидерском брду, десно од саобраћајног раскршћа „Звезда“, где се данас налази зграда Архива Југославије, подигнут је Дом за средњошколске ученике Александра Првог. Ту почиње прича о Војној гимназији, њеној прошлости и њеном развоју.

На предлог општинског суда, београдска општина усвојила је 23. маја 1930. Одлуку да се уступи општинско земљиште да би по жељи Његовог величанства краља био подигнут Дом за ученике средњошколце. На том месту (између Сењачке, Тителске и продужене Љубићке улице на „Звезди“) налазио се Логор пешадијске подофицирске школе. Површина парцеле била је нешто већа од 4.000 кдврата. Тачан датум завршетка земљишних и грађевинских радова се не зна, али је то, највероватније, било пре децембра 1932.

Завршни радови око уређења ентеријера, дворишта и парка обављени су током 1932. године. Указом Његовог величанства краља Александра Првог Карађорђевића од 6. априла 1933, у Дому краља Александра отворена је Прва мушка гимназија за ученике средњошколце.

Из архивских извора сазнајемо да је 5. децембра 1933. почела прва школска година Мушке гимназије краља Александра Првог и да су у јесен 1936. и дом и школа били у истој згради.

ПРВА ШКОЛСКА ГОДИНА

Убрзо се показало да су капацитети школе премали да задовољи све потребе, па је одлучено да се у близини дома, на земљишту окруженом улицама Андре Николића, Миодрага Давидовића, Истарском и Новом улицом, којом иде трамвај за Дедиње, изгради нови гимназијски објекат. Нова Гимназија краља Александра Првог специјалним законом везана је за интернат и дом, па су према томе удешени и просторије и распоред зграде. Распоред наставничког, ученичког и другог простора осмишљен је одмерено и функционално, тако да је школска зграда и

до наших дана задржала, углавном, тај распоред.

Зграда и данас, педагошки и хигијенски, важи за савремено уређен гимназијски објекат. Својевремено је било замишљено да послужи као узор и општи план, по коме ће се, према приликама и потребама, урадити све нове гимназијске зграде у отаџбини.

Настава у новој школској згради почела је у октобру школске године 1936/37. решењем Министарства просвете, са месец дана закашњења, јер намештај за школу још није био готов. Смештена у Дому краља Александра Првог, школска зграда имала је државни статус и њено издржавање падало је на терет државног буџета. Дом и школа били су, према последњој жељи краља ујединитеља, васпитне установе. Дом је био под надзором управе двора од 1933. до 1937. године, а од 1937. прелази у надлежност министра просвете.

„Задатак је Дома да своје питомце, редовне ученике Мушке гимназије краља Александра Првог у Београду, васпита и пружи им добро опште образовање примењујући најбоље васпитне методе и развијајући у њима здраво и снажно југословенско национално осећање.“

На основу сагледавања наставно-образовних програма, анализе обавезне литературе, фонда библиотеке, школског листа, кућног реда и изгледа ученика, програмских екскурзија и излета, приредби, представа и предавања, закључујемо да су ученици стварно васпитавани у духу истине, правде и лепоте, у складу са општим, цивилизацијским нормама и начелима.

Истовремено, негована је оданост отаџбини Краљевини Југославији и владарској кући Карађорђевића.

Наставнички кадар био је стручан, високообразован и пожртвован. Професори су били инспиратори и креатори наставе и ваннаставних активности. Врло често су путовали у иностранство на конгресе и симпозијуме ради стручног усавршавања, а неретко су одлазили на универзитете као предавачи.

ВРЕМЕ ОКУПАЦИЈЕ

У току Другог светског рата све средње школе у Београду радиле су са прекидима, сем Гимназије краља Александра Првог. Немци су дом преуредили у касарну, а гимназијску зграду у своје канцеларије. Огроман инвентар дома и гимназије делимично је уништен, а делимично развучен, па краљева гимназија више није могла да настави своју улогу. Министарство просвете владе Милана

Недића донело одлуку да се септембра 1941. та школа претвори у мешовиту гимназију. Та школска година завршава се, услед бомбардовања, полагањем годишњих раз-

редних испита у селу Жаркову код Београда.

Први дани ослобођења затекли су гимназију у само једној учионици основне школе у Прокопу. Од 10. до 15. марта 1944. ученици су накнадно уписани у школску 1944/45. годину.

Ускоро, већ 25. септембра 1945, школа се преселила из Основне школе бр. 18 на Вождовцу у Основну школу бр. 11 на Сењаку. Одлуком Министарства просвете Србије, 9. октобра 1945, школа је добила назив Десета мешовита гимназија, која прима у наслеђе Архив бивше гимназије краља Александра на Топчидерском брду и једино је Архивом везана за традиције ове школе.

ДЕСЕТА ГИМНАЗИЈА

Десета гимназија била је смештена у згради бивше Мушке гимназије краља Александра Првог у Београду, која је имала и интернат. Налазила се у улици Петра Чајковског бр. 2 на Топчидерском брду, окружена Топчидерским и Хајд парком. У обрађеном дворишту су два спортска терена. Масивно грађена и очувана, има све услове за рад средње школе. Зграда је имала осам учионица и потребне кабинете.

Од 1941. године до 1967. било је неколико унутрашњих адаптација, проузроко-

Карађорђевића

ваних и несташицом школског простора. Школске 1963/64. године Гимназија је имала 37 одељења. Исте године школа има наставничку зборницу, читаоницу и библиотеку, хемијски, биолошки, физички и технички кабинет, кабинет уметности и кабинет предвојничке обуке. Поред кабинета, школа поседује и 14 учионица, четири помоћне учионичке просторије и две фискултурне сале са тушевима који су израђени те године.

Крајем шездесетих година процес даљег развоја и модернизације ЈНА истакао је потребу масовнијег образовања и васпитања старешинског кадра, а нарочито питање обезбеђивања довољног и квалитетног броја кандидата за војне академије. Године 1968. и 1969. детаљно је анализиран војношколски систем и тражена су одговарајућа решења како би се војним академијама обезбедила попуна која би подразумевала бољи општеобразовни ниво полазника, адекватну националну структуру и већи удео младих из радничких средина, што је чинило основну друштвену и идеолошку смерницу тог времена.

Био је то увод у историју Војне гимназије. ■

Гимназија „Братство-јединство“

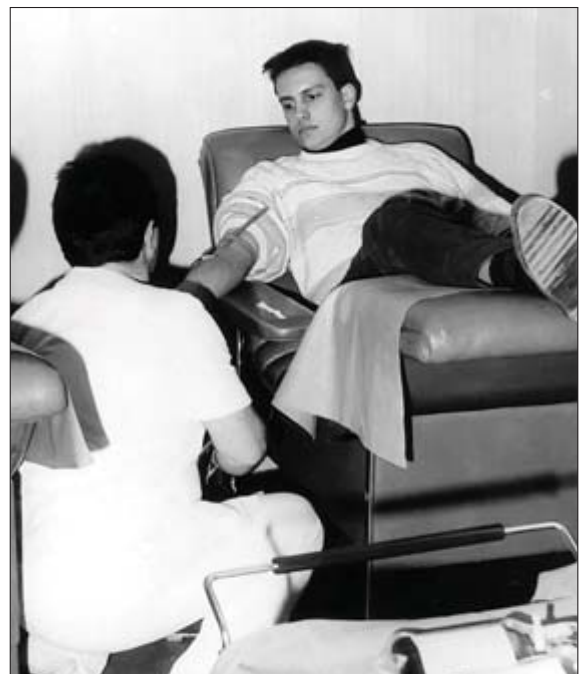

Након свих неопходних припрема, грађевинских, материјално-техничких, организационих, педагошко-дидактичких и других, које су за нешто више од три месеца успешно спроведене, Војна гимназија почела је са радом 1. септембра 1970. године. Прва генерација ученика дала јој је име „Братство-јединство“.

Крајем шездесетих година процес даљег развоја и модернизације ЈНА истакао је као проблем образовање и васпитање старешинског кадра, а нарочито питање обезбеђивања довољног и квалитетног броја кандидата за војне академије. Године 1968. и 1969. детаљно је анализиран војношколски систем и тражена су одговарајућа решења како би се војним академијама обезбедила попуна која би подразумевала бољи општеобразовни ниво, адекватну националну структуру и већи удео младих из радничких средина, што је чинило основну друштвену и идеолошку смерницу тог времена.

Основна идеја, која је одржавала суштинску потребу и неопходност формирања ове школе, састојала се у захтеву да се за потребе војних академија и оружаних снага у целини четворогодишњим школовањем ученика у Војној гимназији обезбеди усвајање општих знања и идејно-политичких садржаја који ће чинити темељ даљег успешног школовања у војним академијама. Подразумевало се формирање уверења ставова и морално-вољних особина који ће омогућити развој свестране личности будућег војног старешине и изграђивање способности, вештина и навика неопходних за даље школовање, усавршавање и самообразовање будућих старешина.

ТВО“

АМБИЦИОЗНИ ЗАХТЕВИ

Све ове захтеве и ставове истицали су, наглашавали и потврђивали пред колективом школе у више наврата највиши војни руководиоци – савезни секретари за народну одбрану, начелници Генералштаба.

Приликом формирања школе, било је јасно да је овако постављен захтев могуће реализовати једино наставним планом и програмом са широком општеобразовном основом, природно-математичког или друштвеног карактера.

У конципирању плана и програма школе пошло се од тада важећег наставног плана и програма гимназија природно-математичког усмерења СР Србије, у коме су предмети друштвених наука били заступљени са 33 одсто, идеолошко-политичко подручје са 8, природно-математичко са 41, физичко васпитање са 9, предвојничка обука и посебни облици наставе са 4 одсто. По том програму школа је радила до 1978. године.

Пратећи токове реформе средњег усмереног образовања у друштву, Војна гимназија је 1978. године трансформисана у Општу средњу војну школу. План и програм је знатно измењен тако што је већи део општеобразовних садржаја замењен војним садржајима. Потискивањем општеобразовних фундаменталних садржаја објективно се одступило од постављених захтева да се школовањем у Војној гимназији обезбеди широка општеобразовна основа, а истовремено, пракса је показала да се већина уведених војних садржаја поново изучава у различитим предметима у војним академијама. Наставни план и програм је поново коригован, војни садржаји сведени у реалне оквире, а акценат поново стављен на општеобразовне предмете.

ИЗУЗЕТАН КАДАР

Наставнички кадар (професори, старешине и васпитачи) формиран је из три извова. Један број професора преузет је из Десете београдске гимназије. Део професора и старешински састав распоређен је у школу из других армијских установа и јединица, а један број професора примљен је у радни однос преко конкурса.

У школи се од самог њеног оснивања изузетна пажња поклања планском и континуи-

раном стручном, дидактичко-методичком и педагошком усавршавању и оспособљавању наставника. Захваљујући организованом и планском раду на стручном и дидактичко-методичком оспособљавању, наставнички колектив ове школе успео је да изради методике за петнаест наставних предмета, уради и изда уџбенике за све средње војне школе и спреми читав низ наставних материјала – програмираних секвенци, наставних ТВ филмова и слично.

Прва генерација ученика Војне гимназије била је смештена у адаптираном монта-

жном објекту – бараци. Од тада су изграђена два нова објекта за интернатски смештај, нов и савремен ресторан за исхрану, а затим и Клуб ученика са низом просторија за културно-забавни рад и савремени спортски центар.

Добро прилагођена и осмишљена организација живота и рада у интернату омогућује задовољење свих потреба ученика на спортском, културно-забавном и другим подручјима самопотврђивања.

Од почетка рада Војне гимназије, посебна пажња посвећивана је материјалној бази за извођење наставе. Од Десете београдске гимназије преузета је школска зграда са учионицама класичног типа. Постепено су класичне учионице прерасле у савремене кабинете подешене за реализацију савременог наставног процеса, очигледну и делом индивидуализовану наставу.

Школа од 1985. године располаже телевизијом затвореног круга (која обезбеђује симултано емитовање више програма у свим учионицама и кабинетима у школској згради), двама електронским учионицама, савременом фонолабораторијом, кабинетима за електронику и електротехнику, хемију и технологију, физику и биологију и савремен кабинет за кибернетику и информатику. Те године свака учионица има графоскоп, дијапројектор, ТВ пријемник, интерфон за везу са студијом.

Посебни облици рада који се изводе у ОСВШ „Братство-јединство“ јесу обука у смучању, обука у вожњи моторних возила, наставна путовања, тактичко-технички зборови и наставне посете радним организацијама и војним јединицама.

Ваннаставни васпитно-образовни рад у школи битно се разликује од већине средњих школа у земљи. Он је увек у функцији потреба и интересовања ученика, ре-

Стално усавршавање наставног плана и програма

Хронологија усавршавања НПП Војне гимназије отпочиње практично од њеног оснивања. У складу са циљевима школовања, потребама професионалне службе у Војсци, усавршавањем гимназије у грађанству, савремених тенденција у науци, техници и слично, реализоване су мање или веће корекције НПП Војне гимназије. Ипак, може се слободно констатовати, суштинске промене учињене су изградом новог НПП 28. маја 1993. и променама учињеним 1996, 1997. и 1998. године.

Наставни план и програм из 1993. године, по коме је школовање отпочело 1. септембра исте године, урађен је у потпуности према НПП гимназија Републике Србије природно-математичког усмерења, за већину предмета природно-математичког подручја, за друштвено и општекултурно подручје.

До почетка школске 1996/97. године, у Војној гимназији, поред општег и ваздухопловног смера, школовао се и стручни смер у оквиру кога су ученици у прве две године изучавали општеобразовне предмете, а затим су школовање настављали у центрима за специјалистичку обуку и стицали звање професионалних подофицира.

ализације специфичних васпитних и функционалних задатака и мотивације за војни позив.

ПРИХВАТ УЧЕНИКА ИЗ ОТЦЕПЉЕНИХ РЕПУБЛИКА

Разбијањем Југославије Војна гимназија добила је и задатак да обезбеди услове за прихват, смештај и нормално одвијање наставног процеса за ученике из Љубљане, Сарајева, Загреба и Мостара, који су, после отцепљења појединих република, доспели у Београд. Задатак није било лако реализовати, тим пре што су капацитети гимназије већ били пренапрегнути.

Капацитети Војне гимназије из Београда по смештају и школском простору у нормалним условима одговарају оптималном броју до 800 ученика. И са таквим бројем нужна је организација рада школе у две смене. На почетку школске 1991/92. године школа је већ имала 8 одсто ученика више. Међутим, доласком ученика из отцепљених република, њихов број се повећао за чак 73 одсто.

У првој етапи Војна гимназија из Београда имала је обавезу да пресели из Љубљане неопходна наставна, материјално-техничка и друга средства потребна за рад школа на новим локацијама. Уз изузетне напоре и већ тада веома изражене тешкоће задатак је веома успешно извршен. Захваљујући средствима из Војне гимназије „Франц Розман Стане“ из Љубљане, створени су материјални услови за додатно опремање школе за повећани број ученика на школовању.

рени су материјални услови за додатно опремање школе за повећани број ученика на школовању.

ЗБРИЊАВАЊЕ СТАЛНОГ САСТАВА

Заједно са ученицима из премештених школа на нове локације дошли су и наставници са члановима својих породица. Војна гимназија добила је задатак да обезбеди смештај кадру који је предвиђен за рад у гимназији, а то су били наставници и чланови њихових породица. Није било лако сместити ова лица. Радило се о преко 30 наставника (мушког и женског пола) са бројним чланови-

ма породице (од деце до старијих особа). Преко 70 лица смештено је у различитим просторијама Војне гимназије. На тај начин пружени су скромни, али сигурни услови и кров над главом. Исхрана сталном саставу обезбеђена је у ресторани Војне гимназије. У нужним смештајним условима још има наставника и чланова њихових породица. Да би услови били што бољи и да би имали донекле свој мир и услове за дружење, школа је ослободила Дом ученика (намењен за рад ученичких секција и друштава) и у њега сместила наставнике и чланове њихових породица. Они ће ту становати до решавања њиховог смештаја на бољи и хуманији начин. ■

Организација и реализација наставног процеса

Ученици Војне гимназије „Франц Розман Стане“ из Лjubљане који су дошли на почетку школске 1991/92. године распоређени су у састав постојећих одељења и почели су на време са наставом. Они су радили по истом наставном плану и програму као и ученици Војне гимназије, тако да су без додатног рада укључени у редован наставни процес.

Ученици првог и другог разреда Војне гимназије „Иво Лола Рибар“ из Загреба распоређени су у постојећа одељења у Београду. Пошто су са закашњењем започели школску годину, са њима је реализован потребан број часова допунске наставе како би се у темпу реализације НПП изједначили у току првог полугодишта са ученицима из Београда.

Од ученика трећег и четвртог разреда те школе формирана су по два одељења у трећем и два одељења у четвртог разреда и са њима је редовна настава почела 30. септембра 1991. године. У току школовања у гимназији „Иво Лола Рибар“, ученици трећег и четвртог разреда нису прешли на нови НПП (из 1990. године), те је било нужно да се он у овим разредима реализује на другачији начин.

Од 15 одељења из Мостара формирано је 10 нових одељења како би се настава у целини покрила наставничким кадром из Мостара и ангажовањем професора из београдске војне гимназије. Од ученика првог разреда формирана су два одељења, од ученика трећег разреда четири, а од ученика четвртог

три одељења. Изгубљени часови наставе надокнађени су сажимањем наставних јединица и допунском наставом по посебном плану.

Са премештеним питомцима из Средње војне школе Копнене војске – прва година из Сарајева, реализација наставе из опште образовних предмета у Београду отпочела је 4. маја 1992. године. Настава је реализована по НПП Средње војне школе Копнене војске.

ВАННАСТАВНО ВАСПИТНО-ОБРАЗОВНИ РАД

Поред посебних облика наставе, Војна гимназија битно се разликује од већине средњих школа у земљи по изузетно развијеном и богатом ваннаставном, васпитно-образов-

ном раду у функцији потреба и интересовања ученика. У том оквиру у Војној гимназији организује се и реализује више различитих образовно-васпитних, културно-уметничких и спортско-рекреативних облика активности. Ради успешније организације рада сви садржаји груписани су у четири целине и то: факултативни предмети, факултативне ваннаставне активности (курсеви), ученичке секције и друштвене организације и културне делатности.

По наставном плану и програму Војна гимназија организује факултативну наставу из девет наставних предмета и то: рачунарство и информатика, електротехника, електроника, социјална психологија, педагогија, војна топографија, теорија летења и метеорологија, ваздухопловна техника и навигација и поморство и навигација. Током четворогодишњег школовања ученици су обавезни да похађају један од наведених предмета.

Наставним планом и програмом предвиђено је да Војна гимназија организује следеће активности: курс дактилографије, фото-

технике, техничара гониометриста, ронилаца, борилачких вештина, прве помоћи, затим течај исхране у природи, школу плеса и хор. Током школовања ученици су обавезни да заврше један до два курса.

За развијање различитих индивидуалних способности и бављење разноврсним активностима, Војна гимназија организује рад већег броја ученичких секција, клубова и друштвених организација. Од секција најчешће раде: рецитаторска, ликовна, моделарска, фото, шаховска, спортске секције, музичка, стрељачка... Од друштвених организација, раде следеће: Стрељачка дружина, Одред извиђача, Планинари и Црвени крст. Поред тога, постоје и два клуба и то: Књижевни и Радио клуб.

Организацијом културних делатности обухваћени су разноврсни културно-уметнички, васпитно-образовни и забавно-рекреативни садржаји који се реализују различитим формама и облицима. Најчешће организовани облици ових активности су: концерти,

позоришне представе, приредбе, забавни сусрети, предавања, трибине, филмске представе, посете музејима и историјским споменицима, књижевне вечери, изложбе...

Који ће од наведених факултативних предмета, факултативних ваннаставних активности, ученичких секција и организација, те облика културних делатности, бити организовани и реализовани зависи од објективних могућности школе, што се конкретно дефинише програмом образовно-васпитног рада за сваку школску годину.

Немогуће је данас навести све манифестације и резултате постигнуте у различитим областима. Ученици, старешине и професори били су ентузијастички деценијама према потребама, друштвеним кретањима и материјалним условима. Некада теже, некада лакше освајали су прва места најзначајнијих такмичења. Исти циљ обједињавао је младалачки такмичарски дух и радозналост, профе-

сорски и старешински ентузијазам да се развијају индивидуалне способности наших ученика, да се афирмишу вредности и да Војна гимназија осваја, задржава и подстиче најбоље резултате.

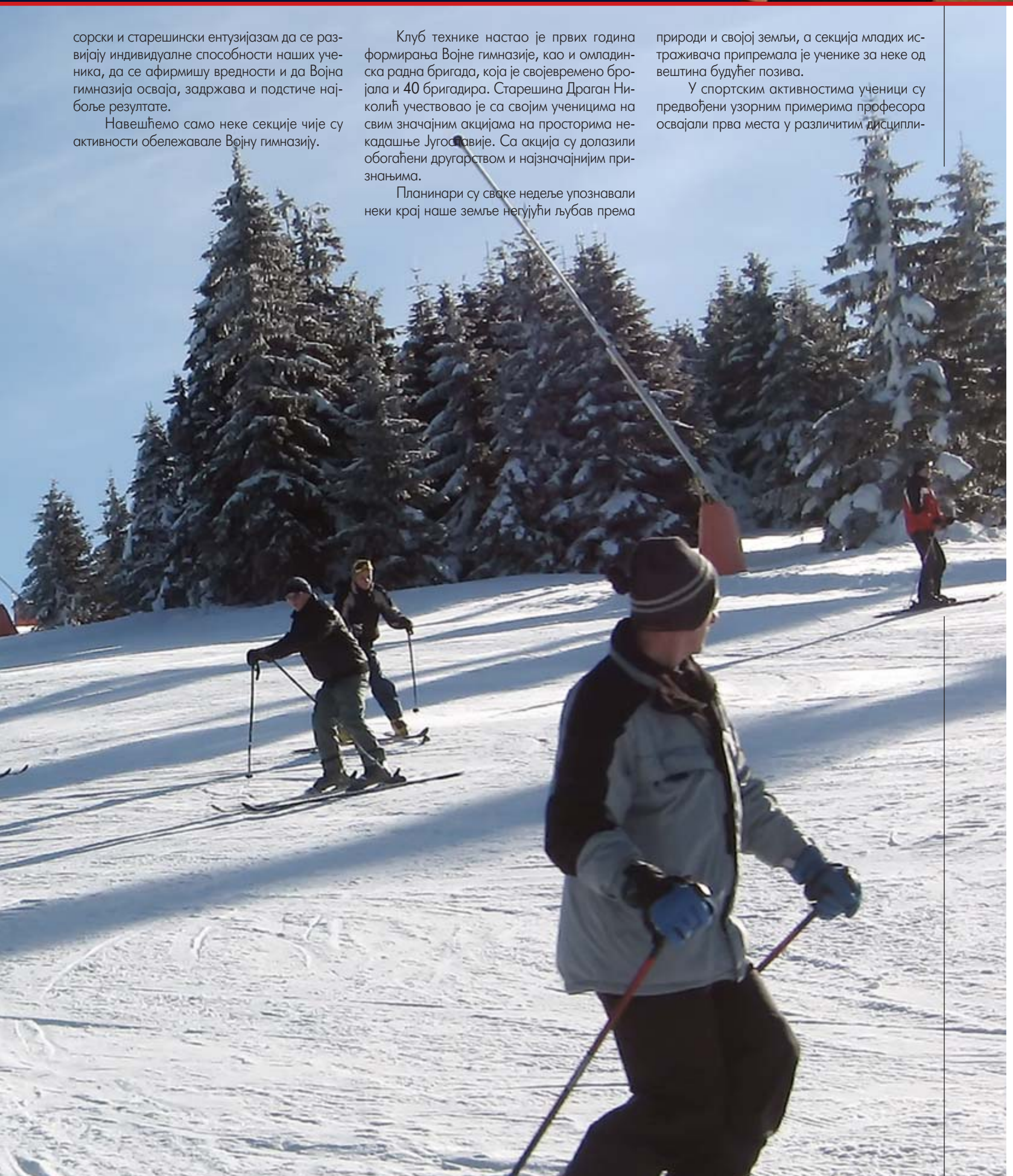
Навешћемо само неке секције чије су активности обележавале Војну гимназију.

Клуб технике настао је првих година формирања Војне гимназије, као и омладинска радна бригада, која је својевремено бројала и 40 бригадира. Старешина Драган Николић учествовао је са својим ученицима на свим значајним акцијама на просторима некадашње Југославије. Са акција су долазили обogaћени другарством и најзначајнијим признањима.

Планинари су сваке недеље упознали неки крај наше земље негујући љубав према

природи и својој земљи, а секција младих истраживача припремала је ученике за неке од вештина будућег позива.

У спортским активностима ученици су предвођени узорним примерима професора освајали прва места у различитим дисципли-

нама. И данас, из Војне гимназије на Академију одлазе будући најбољи спортисти. Бројне посете позоришним представама, обилазци музеја, свечане приредбе, такмичења рецитатора, литерарне вечери и збирке песама само су примери рада Књижевног клуба и рецитаторске секције и ентузијазма професора српског језика.

Витрине и панои ВГ сведоче о бројним наградама, признањима и подсећају на разноврсне и богате садржаје које је ВНОР остварио за три деценије постојања Војне гимназије.

КУЛТУРНИ ЖИВОТ УЧЕНИКА

Сам помен интернатског типа живота и рада ученика често код „обичних“ гимназијалаца изазива nelaгoду, а многи родитељи тиме и плаше своју непослушну децу. Збуњени тинејџер већ себе види као неког новог Оливера Твиста, а своје будуће васпитаче као намргођене чиче са цвикерима и штапом који се претећи надвио над његову збуњену главу.

Али, ако би којим случајем залутао у Хумску 22, сигурно би био још више збуњен тврдим панк звуцима који допиру из шах-сале за време пробе *Дивље секције биљака* или нестварном тишином моделарске учионице, у којој занети *ликовњаци* довршавају своје *Мона Лизе* и *Гернике*. Сазнао би, наравно, да је многе младе даме спопала вртоглавица када их је у ритму салсе завртео какав несташни *вогијевац*.

Сазнао би тај зачуђени пубертетлија да и сам помен *вогијеваца* изазива респект, па чак и дивљење код момака широм наше земље који су имали ту (не)срећу да се са њима сретну на спортском терену: гимнастичари и оријентирци, атлетичари, извиђачи одавно су нас размазили похвалама, медаљама и пехарима. Каратисти, џудисти и аикидоке имају благу нарав и лепе манире, иначе би било много посла и за њихове другаре из *Прве помоћи*.

И тако, од секције до секције, од једног заљубљеника до другог. Сваку вештину треба знати, од свега ће бити користи.

МОДЕЛАРСКА СЕКЦИЈА

Моделарска секција у Војној гимназији основана је 1973. године, као једна од бројних техничких секција. Циљ је да код ученика развије техничку културу и интересовање за поједине дисциплине и проширује знања из тих области. Секција је имала три дисциплине: ракеташку, авиомоделарску и бродомоделарску.

Интересовање ученика за ове технике било је завидно, посебно за прве две секције. Број модела кретао се и до 50 у току школске године. Секција је радила у просторијама гимназије, а потом у интернату Војне гимназије.

Моделари Војне гимназије били су и савезни прваци у авио-моделарству и ракетној техници. Посебно истичемо успех ракеташа 1983. године када су на отвореном првенству Југославије били прваци екипно и појединачно у две дисциплине (погађање циља ракетом и дужина трајања лета), у конкуренцији преко 40 екипа из целе Југославије, међу којима је било и знатно старијих и техничких образованијих чланова екипе.

РАДИО КЛУБ

Од оснивања и почетка рада Војне гимназије Радио клуб укључио се у одговарајуће програме друштвених заједница, у првом реду Општине Савски венац и Београда. Сарадња са друштвено-политичком заједницом огледала се у реализовању годишњих планова рада Општинског секретаријата за културу, образовање и школство, као и Секретаријата за народну одбрану и Штаба за територијалну одбрану и цивилну заштиту.

Ангажовани наставни кадар Војне гимназије у највећем броју чинио је непосредне консултанте, али и организаторе једног дела стручних и посебних програма едукације на плану општенародне одбране и друштвене самозаштите. Од посебног значаја био је допринос наставног кадра и ученика Војне гимназије у обуци радио-телеграфиста, радиогониометриста, радио-механичара, одреда извиђача и техничких секција, које су окупљале велики број младих са подручја општине Савски венац и Београда. Значајни резултати остварени су у обуци из саобраћаја у оквиру врло широке акције „Млади и саобраћај“, током које је остварена сарадња Војне гимназије са друштвеним и стручним организацијама, као што су Ауто-мото савез, Републички савет за безбедност саобраћаја и Народна техника.

ОДРЕД ИЗВИЂАЧА „ВОГИ“

Одред извиђача формиран је давне 1970. године под називом Одред извиђача „Братство-јединство“. Под тим називом успешно ради на реализацији програма Савеза извиђача Југославије и представља један од најбољих одреда у СФРЈ.

Позната дешавања с почетка деведесетих година не заобилазе ни одред, који 1990/91. године доживљава мању кризу у чланству, а огромну у материјалној бази. Познато је да је одред летње таборско место имао на острву Вис, где је био и главни магацински простор са богатом логорском опремом. Сва та

опрема изгубљена је у познатим ратним догађајима.

Већ следеће, 1992. године одред полако стаје на своје ноге, добија нове чланове и успешно ради.

На Скупштини одреда одржаној 3. фебруара 1996. доноси се одлука о промени имена и од тада се зове Одред извиђача „ВОГИ“. Под тим именом доживљава и врхунац своје славе и то 1996, 1997. и 1998. године. У складу са Статутом и Програмом Савеза извиђача, ВОГИ успешно делује са јединственим циљевима да допринесе свестраном развоју својих чланова, развија љубав према природи, позитивне карактерне особине и смисао за живот и рад у колективу, негује пријатељство и хуманизам и да буду-

ћем старешини обезбеди права знања и вештине о извиђаштву, њеној организацији, начину рада и деловања.

Због специфичности начина школовања у овој школи, одред је дуго имао само једну категорију и то извиђаче, да би од 1995. године уз велики труд старешине и Штаба одреда били ангажовани и некадашњи чланови, који су већ постали официри ВС, и тако добија још једну категорију – брђане. На овај начин одред има могућност да опстане јер студенти ВА, па чак и млади официри ВС, остају верни чланови свог матичног одреда.

Одред је од формирања па све до данашњег дана успешно сарађивао са савезима извиђача Београда и Србије, што доказује и обострана дугогодишња успешна сарадња која се манифестује избором старешине и начелника нашег одреда у старешинство и начелство Савеза извиђача Београда, разним дужностима на извиђачким такмичењима, шумским школама за оспособљавање и школовањем кадра и другим разним манифестацијама које организује Савез извиђача Београда.

РОНИОЦИ

Рођење се у овој школи упражњавало осамдесетих година на информативним предавањима и вежбама у оквиру извиђачких таборовања на острву Вис. Захваљујући ентузијазму запослених у Војној гимназији, који су ову активност неговали као властита хоби, интересовање ученика је расло.

Наставним планом и програмом од 1993. године курс за рониоце постаје факултативна активност јасно дефинисаног циља, задатака и садржаја. Програм је у потпуности усклађен са програмом обуке Савеза ронилаца. Први рониоци школовани по овом

програму промовисани су 1995. године. Од тада па до данас, сваке године пристижу нове генерације ронилаца школованих у Ронилачком клубу Војне гимназије „ВОГИ“.

Од њих се захтева да буду упорни, одговорни и систематични у раду, да негују међусобно поверење и самоувереност, свесни да су храброст, промишљеност и одлучност особине које треба да иду заједно и, свакако, они су обучени да сигурно и правилно употребљавају аутономну ронилачку опрему – они су рониоци.

Интересовање за ову активност је изузетно. Готово сваки трећи ученик Војне гимназије жели да заврши

овај курс. Сложеност садржаја којим треба овладати, психофизичке способности које се захтевају и, најалост, вероватно најзначајнији ограничавајући фактор, број ронилачких опрема, чине да тек једна трећина полазника стекне диплому рониоца.

Циљ је у сваком случају потпуно постигнут. Ова активност проширује интересовања, обогаћује могућности психофизичког развоја ученика и у право време их оспособљава за успешно усавршавање делатности која је од интереса за Војску Србије.

ПОСЕБНИ ОБЛИЦИ НАСТАВЕ

Вероватно ниједно подручје активности у Војној гимназији није допринело њеној популарности као што су то посебни облици наставе. Управо они и богатство ваннаставног образовног рада издвајали су ову школу у односу на школе у грађанству. Колики значај му се придавао говори и број и временска димензија тих активности. У најбољим данима од ових активности у Војној гимназији се реализовало: период прилагођавања и обука у скијању, обука у скијању у другој и трећој години, два летња логоровања (за другу и трећу годину школовања), обука у војњи, наставна екскурзија и наставне посете и преживљавање у природи. Ваздухопловни смер имао је још падбранску обуку и селективно летење.

У току четворогодишњег школовања само општи смер овим облицима посвећује 90 наставних дана, што је око 10 посто наставног времена уопште. Васпитни ефекти овако организоване наставе су изразити и незаменљиви а у неким аспектима, у односу на образовне циљеве, и једино могући. ■

Реч начелника

О школи која је, од свог оснивања, представљала елитну васпитну и образовну установу, највише могу да кажу они који су њоме руководили, како у данима узлета и незадрживог полета запослених, тако и у време смањених амбиција и рационализацијом изаваних ограничења. Иако у првом реду официри, начелници Војне гимназије увек су и врсни педагози којима су ученици непрекидно били у првом плану. Зато васпитна улога те школе никада није заостајала за образовном компонентом.

Први начелник Војне гимназије био је пуковник Душан Пујић, дипломирани андрагог, који је на тој дужности провео седам година, од 1970. до 1977. На почетку је руководио тимом од 20 људи, да би већ крајем 1973. године формирао колектив од 129 запослених. У наставном раду било је ангажовано 56, у интернату 42 и у материјално-техничкој служби 31 лице.

– Полозећи од савремених педагошких, психолошких и социолошких сазнања, целокупан живот и рад у гимназији концептиран је под претпоставком да ученици буду активни субјекти осмишљавања, планирања, програмирања, реализације и вредновања свих активности. Може се слободно рећи да су ученици својом активношћу омогућавали да се сви облици образовног и васпитног рада остварују економичније, рационалније и функционалније – сећа се пуковник Пујић.

Најтешња сарадња успостављена је са културно-историјским институцијама: позориштима, галеријама, музејима, телевизијским редакцијама... Том сарадњом створени су услови да се превазиђе традиционални модел васпитно-образовног рада који је био сведен у целини на школску зграду и учионицу. Она је омогућила да ученици практично уђу у војну организацију, материјалну производњу, у културне институције и да непосредно стекну увид у историју, културу, језик и обичаје свих наших народа и народности.

Обострана сарадња гимназије, с једне стране, и друштвене војне средине, с

друге стране, доприносила је брзом ширењу угледа гимназије. Где год су долазили, ученици су наступали са својим програмима, учествовали у спортским такмичењима, показивали знатно интересовање за живот средине у коју су долазили.

ИНОВАТИВНА ШКОЛА

Пуковник мр Милан Гверо био је на челу Војне гимназије од 1977. до 1980. године, када та школа доживљава највећи узлет. Радећи по усвојеном општеобразовном концепту, школа је постизала изванредне резултате.

– Из године у годину Гимназија је све више цењена у друштву и армији, проглашавана је за најбољу у Србији, добила републичку Мајску награду, имала изузетно успешан концепт ваннаставног образовног рада. У скоро свим областима такмичења, посебно у техници и спорту, математици и физици, ученици гимназије освајали су бројне високе награде. За врло кратко време гимназија је постала једна од најбољих школских институција, која по квалитету, значају и утицају, знатно превазилази оквире средњошколске установе. Била је позитивно препознатљива у Југославији и Војсци, угледна, иновативна и по много чему је постала својеврсна народна институција – испричао је пуковник Гверо у Монографији Војне гимназије издатој поводом три деценије њеног постојања.

ОСАВРЕМЕЊИВАЊЕ МАТЕРИЈАЛНЕ БАЗЕ

Пуковник професор др Момчило Лазовић

био је начелник школе од 1980. до 1986. године. У том периоду Војна гимназија је трансформисана у Општу средњу школу, а око 40 одсто Наставног плана и програма обухватили су војни садржаји. На инсистирање њених професора, та нелогичност је брзо измењена, па су војни садржаји сведени у реалне оквире, а акценат је враћен на фундаменталне општеобразовне садржаје. Био је то период у коме се већа пажња поклањала и обнављању материјалне базе наставе.

– Иако се материјалној бази наставе од почетка рада Војне гимназије посвећивала посебна пажња, нарочито значајни резултати на подручју раста и осавремењивања наставне технологије постигнути су почетком осамдесетих година – сећа се пуковник Лазовић. – Урађени су нови и савремени кабинети за информатику, електронику, електротехнику, хемију и технологију, а поступном и

планском адаптацијом све класичне учионице оспособљене су за савремену, очигледну и индивидуализовану наставу. Истовремено је развијена и материјална база од које непосредно зависи стандард ученика, а тиме, посредно, и успех васпитно-образовног рада. Између осталог, изграђени су модеран и савремен ученички ресторан и клуб ученика са просторијама за ваннаставне активности, друштвени живот и културно-забавни рад. То је омогућило и развој ваннаставног васпитно-образовног рада, у коме су, у периоду од 1980. до 1986. године, остварени изузетни резултати. У многобројне секције било је укључено више од 80 одсто ученика.

ШКОЛА ЗА ПРИМЕР

Генерал-потпуковник Славко Кривошија руководио је школом од 1986. до 1989. године, у периоду у коме је на једно место у Војној гимназији конкурисало и 12 свршених основаца.

– У жељи да постигнемо још боље резултате у школовању будућих официра и академијама понудимо већи квалитет, додатну пажњу поклонили смо побољшању улазног квалитета класа и укупној селекцији. Резултати су били већи од очекиваних, јер се број квалитетних кандидата знатно повећао, тако да смо, при пријему основаца у први разред наше школе, заправо били на слатким мукама.

Посебна пажња Управе школе посвећена је очувању постојећег и побољшању стандарда становања, одевања и исхране ученика. И овде су постигнути запажени резултати захваљујући, пре свега, рационалном и економичном трошењу одобрених финансијских средстава. Обезбедили смо да свака класа на почетку школовања добије потпуно рено-

виране и сређене просторије и намештај, а испоштовани су и сви прописи и критерији код одевања, школског прибора и исхране према узрасту.

Значај школе истицала је и чињеница да је она била најважнији извор попуне војних академија. Већ тада, било је приметно да ученици који долазе из Војне гимназије поседују много више знања и да, веома брзо, постају носиоци целокупног живота и рада у академијама, а посебно васпитно-образовног процеса.

УВЕК У ВРХУ

Потпуковник др Војислав Стојковић био је начелник Војне гимназије на старту девете деценије 20. века. На завршној матурској свечаности, обраћајући се ученицима који су школовање завршавали школске 1991/1992. године, потпуковник Стојковић је рекао:

– Војна гимназија је школа с дугом традицијом. Мењала је имена, наставне планове и програме, професоре и директоре, али је увек била у самом врху. Ако не и најбоља, како у Краљевини Југославији, тако и у СФРЈ, а биће и надаље. Можете бити поносни због одлуке да за свој животни позив изаберете војну професију. Ово је време препуно искушења, некадашња заједничка држава је разбијена, поједине републике су се одвојиле и наставиле самостално, Србија и Црна Гора су остале заједно, с новом оружаном силом, другачијом од ЈНА, мање идеолошком, а ефикаснијом и бројно мањом. Идеологије и политички системи се мењају, а отаџбина остаје. И увек ће опстати. Отаџбина су њени људи, њихова прошлост, садашњост и будућност. Отаџбина сте и ви. И зато кад браните њу, браните и себе и своје најближе, рекао је потпуковник Стојковић ученицима који су, после завршене Војне гимназије, већ почели да се припремају за студирање у Војној академији.

ИСХОДИШТЕ ЛЕПИХ УСПОМЕНА

Потпуковник Миладин Стошић није се дуго задржао у фотели начелника Војне гимназије. Налазећи се на челу шко-

ле у периоду карактеристичном по бројним обуставима рада, свакодневним професорским окупљањима и шетњама грађана, студената и ђака, по скромном материјалном положају, нерешеним статусним питањима запослених и заостајању материјалне основе рада школе, али и по неадекватном третману и неразумевању Управе Центра војних школа, нејасној перспективи и бројним другим проблемима, пуковник Стошић је, после само годину дана, отишао на другу дужност.

– Без обзира на многе тешкоће које су пратиле васпитно-образовни рад у гимназији у то време, захваљујући професионалној одговорности и педагошкој етици највећег броја запослених, у неким областима васпитно-образовног рада постигнута су и натпросечни резултати. То се посебно односи на успех наших спортских екипа, које су, у то време, побеђивали на готово свим такмичењима – рекао је пуковник Стошић.

ИЗВАНРЕДНА ОРГАНИЗАЦИЈА

Потпуковник др Вељко Лучић био је начелник од 1997. до 2006. године. Било је то време које ћемо памтити по 1999. години и НАТО бомбардовању српских градова, али и по демократским променама које су уследиле 2000. године.

– Био је то период бројних проблема, почевши од сложеног материјално-финансијског обезбеђења наставних и других активности у школи, до агресије НАТОа на нашу земљу. Међутим, због изузетног педагошког, моралног и људског односа професора и васпитача према својим ученицима, сви проблеми су савладани, па су циљеви школовања плански остваривани са врло високим процентом успешности. Оно на чему сам посебно инсистирао од првог дана била је брига за децу, наше ученике, не само да им омогућимо да стекну што више знања, као предуслов да успешно наставе студирање на Војној академији, већ и да их васпитавамо и код њих развијамо најпозитивније људске особине – и такоако је пуковник Лучић. ■

Били су ученици Војне гимназије

Многи су засигурно заслужили да се нађу у овом одељку, а између свих издвајају се они који су прошли и пролазе највише дужности у Војсци Србије и две легенде који нису стигли до тих чинова, али су обележили својим делима историју наше државе и војске – потпуковник мр Горан Ферлан и потпоручник Борко Никитовић.

ПОТПУКОВНИК МР ГОРАН ФЕРЛАН

Рођен је 5. марта 1963. у Руми, где је завршио основну школу са одличним успехом као носилац дипломе „Вук Караџић“. У Београду, заједно са братом близанцем, завршава Војну гимназију а потом и Војну академију – АБХО. Магистрирао је 1994. године из нуклеарне физике са темом „Рано откривање удеса на нуклеарним постројењима методом мерења природног фона гама зрачења“.

После завршетка академије радио је у Нишу, а потом у Руми, где је данас на дужности начелника АБХО у 16. моторизовано-артиљеријској бригади.

Ожењен је, отац једног детета.

Поред тога, Горан трчи маратон и бави се алпинизмом. Почео је с триатлоном да би касније трчао маратоне, а затим ултрамаратоне. Памти се његова трка од Битоља до Новог Сада и дванаесточасовна борба са временом на Палићу, када је истрчао 121 километар. Учествовао је на многим уличним тркама и кросевима, а осам пута на првенствима Југославије. Учесник је следећих маратона: Рим, Беч, Фиренца, Стокхолм, Берлин, Буенос Ајрес, Лондон, Бриж, Њујорк, Израел, Севиља, Хелсинки, Копенхаген.

Са Драганом Јаћимовићем из Корпуса специјалних снага ВЈ, и најбољим спортистом ВЈ, током марта и априла 1996. године учествује у освајању једног од највиших врхова света на Хималајима (Ама Даблам – 6.956 метара), што на језику Шерпеса значи „Слика сребрне кутијице“. Те исте године, у новембру и децембру остварили су несвакидашњи подвиг – истрчали

су маратон у Буенос Ајресу и попели се на највиши врх Анда – Аконкагу – 7.059 метара, где су поставили југословенску и српску заставу.

Освојили су Калапатар – 5.545 метара на Хималајима, а од августа до октобра 1998. освојили су шести врх света у Хималајима, Чо Оју, 8.201 метар, на граници Тибета и Краљевине Непал. На оба су се попели без употребе кисеоничке опреме. У августу прошле године освојили су највиши врх Европе и Алпа, Мон Блан – 4.807 метара.

Још на првим алпинистичким корацима поставили су амбициозне циљеве. Крајња тачка била је Монт Еверест, кога неки зову „кров света“. То је, заправо, крајња тачка планете висине 8.848 метара, ни најтежи ни најлепши врх, само највиши. То је крај одакле нема више, само небо и звезде, успомене и пут у легенду. На тај пут пошли су на годишњицу агресије НАТОа на СРЈ, с циљем да подухват заврше до краја обележавања годишњице одбрамбеног рата. Наши ратници ледених висова Горан и Драган остварили су своју највећу победу на Хималајима. Драган се попео на највиши врх планине – Монт Еверест, где је развио државну тробојку и заставу Војске Југославије. У висовима окованим ледом, опрез је налагао да одустану. Горан због промрзлина и недостатка кисеоника није могао даље. Драган се попео на највиши врх планине Монт Еверест 26. маја 1999. у 8,15 по локалном времену.

ПОТПОРУЧНИК БОРКО НИКИТОВИЋ

Дошао је, сада већ далеке 1983. године, из својих родних Узића, у Војну гимназију да учи школе и да, на понос својих родитеља и у славу предака, буде најбољи што може. Поносили су се Борком његови родитељи, његов брат, његови Узићи, читав ужички крај. Био је сјајан

ученик, изванредан друг, ударник на радним акцијама, победник на такмичењима у знању и спорту, врстан командант омладинске радне бригаде, узоран син, унук, брат.

Војну гимназију завршио је 1987. године, са просечном оценом 5,00 као трећи у рангу. Али је сигурно био најомиленији. И најведрији. Увек са широким осмехом на лицу.

У Војну академију Копнене војске отишао је јер се тамо „школују будући генерали“. Завршио је 1991. године као први у рангу, са средњом оценом 9,91.

Предајући рапорт начелнику Генералштаба, на завршној свечаности поводом завршетка школовања 44. класе ВА КоВ, потпоручник Борко Никитовић је рекао: „Свесни смо да се у Југославији води бескрупулозна борба за њено распарчавање. Учили су нас да волимо земљу, и нећемо дозволити да нас униште лажне демократије које се боре за себе, а уништавају све око себе“.

Најбољи потпоручник распоређен је у најелитнију јединицу тадашње ЈНА, Гардијску бригаду.

Пре одласка на ратиште, 30. септембра 1991, при последњем сусрету са родитељима и братом, Борко је рекао: „Мој узор је командант Гавриловић и увек ћу командовати као он – војско за мнош“.

Већ првог октобра рањен је у раме и руку. Неколико дана касније, на свој захтев, вратио се у јединицу и 16. октобра 1991. јуначки погинуо спасавајући рањеног војника. И тако, у 24. години, отишао у легенду.

Од себе је увек давао највише. Нису то само чисте петице у ОШ „Петар Лековић“ у Пожеги, Војној гимназији или чисте десетке у Војној академији. Увек је то било нешто више. У шеснаест година свога школовања дао је све од себе. У 24. години, дао је отаџбини и свој живот.

Прошло је пуних седамнаест година од тог 16. октобра 1991. године. Срби су гинули у свих девет година. Гину и данас. И наши бивши ученици. Желимо и очекујемо мирна и лепша времена за све људе. И за једног малог Борка Никитовића, који се данас безбрижно игра у Узићима, на пола пута од Пожеге ка Ужицу. И често помиње свог стрица. ■